

О. П. САРНАЦЬКИЙ

**ДІ ДЕПАРТАМЕНТУ ПОЛІЦІЇ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ
ПО КЕРІВНИЦТВУ БОРОТЬБОЮ ЖАНДАРМСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ В УКРАЇНІ
З ДІЯЛЬНІСТЮ ПРЕДСТАВНИКІВ ТА ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІ-
ТИЧНИХ ПАРТІЙ НАДДНІПРЯНЩИНИ (1907-1914 рр.)**

Останнім часом відбувається істотне накопичення значного масиву історичних знань про розвиток українського національно-визвольного руху на Наддніпрянщині на початку ХХ ст. Це дає можливість здійснити комплексні наукові дослідження з цієї проблематики. Але здійснення подібних досліджень можливе лише при всебічному показі й аналізі діяльності тих сил, що покликані були захищати самодержавний лад та всіляко боротися проти будь-яких посягань на нього, в тому числі й національно-визвольного характеру.

Серед питань, пов'язаних з національно-визвольним рухом в Наддніпрянській Україні наприкінці ХІХ – початку ХХ ст., активно, зокрема, досліджуються поява, розвиток та діяльність українських політичних партій, які виникли в Україні саме в цей період. До сучасних розвідок з цього питання можна віднести публікації в наукових збірниках і журналах, окремі праці таких авторів як, П. Шморгун [1], І. Курас, [2], Ю. Лавров [3; 4], В. Борисенко [5], М. Козицький, О. Поліщук [6], О. Голобуцький, В. Кулик [7], В. Колесник, О. Рафальський, О. Тимошенко [8], Ф. Турченко [9], В. Головченко [10], Т. Бевз [11], І. Калмакан, О. Бриндак [12], А. Павко [13], С. Наумов [14], В. Стрілець [15], А. Голуб [16], Р. Ветров, С. Донченко [17], С. Світленко [18], О. Висоцький [19], С. Донченко [20], якими висвітлено різноманітні аспекти діяльності українських партій Наддніпрянщини, починаючи від їх радикального напрямку і закінчуючи ліберально-демократичним, що на той час очолювали національно-визвольний рух в Україні.

При цьому майже в усіх наукових розвідках та публікаціях з цієї проблематики показані утилки, які відчували на собі діячі та прихильники вказаних партій з боку царської влади. Ось чому об'єктивне висвітлення її вимагає показу діяльності протилежної сторони.

Одним з таких питань, яке вимагає всебічного і досконалого розгляду, є дослідження роботи поліцейських органів самодержавної влади відносно діяльності українських політичних партій Наддніпрянщини у зазначений період. Однією з його складових є керівництво Департаментом поліції діями жандармських підрозділів в Україні в їхній боротьбі з діяльністю представників та прихильників цих партій.

Висвітленню цього питання сприяють і згадки про нього в загальному плані сучасними вітчизняними дослідниками даного періоду – О. Овсієнком [21; 22], М. Щербаком [23], О. Овсієнком і М. Щербаком [24], О. Ярмишем [25; 26], А. Чайковським та М. Щербаком [27], В. Ченцовим [28], Н. Щербак [29] у своїх наукових публікаціях. Більш повно про нього йдеться також і в одній з наукових розвідок О. Овсієнка [30] та у дисертації Л. Стромиліук [31].

Залучення нових архівних джерел по даній проблемі, поряд з вищезазначеним, надає можливість більш детально висвітлити діяльність Департаменту поліції саме у цьому напрямі. Тому в даній статті поставлено за мету на окремих і найбільш характерних прикладах показати як він керував боротьбою підвладних йому підрозділів політичної поліції в Україні проти діяльності представників та прихильників українських політичних партій Наддніпрянщини у роки столипінської реакції та нового революційного підйому.

Так, у лютому-березні 1908 р. Департамент поліції затіяв посилене листування з приводу розшуку делегатів, обраних на міфічну конференцію українських партій Південного району [30, с. 50-51]. У цьому ж році Департаментом поліції була заведена спеціальна справа “Об украинском кружке “Просвіта” в г. Томске”, наступного року – “О Галицийском просветительном обществе” та ін. [30, с. 54].

27 квітня 1909 р. товариш міністра внутрішніх справ надіслав на місця таємний циркуляр, у якому вказувалося: “В интересах подтримання порядку та спокою під час святкових урочистостей на честь 200-річчя перемоги під Полтавою, котрі повинні відбутись у червні цього року, я визнав за необхідне, щоб протягом травня-червня ц.р. в Полтавську губернію не направлялись з інших губерній особи, адміністративно вислані за політичну неблагонадійність та хибну поведінку... і на випадок їх прибуття до Полтавської губернії протягом травня-червня ц. р. вони будуть випроваджені звідти за розпорядженням місцевої влади, в силу наданій останній Положенням про посилену охорону повноважень” [32, арк. 105]. У квітні 1909 р. жандарми завели спеціальне листування у зв'язку з прибуттям до Полтави Миколи ІІ на відзначення 200-річчя Полтавської битви і можливого приїзду туди пред-

ставників українських політичних партій, у тому числі і члена ЦК УСДРП С. Петлюри з терористичною метою, хоча абсурдність такого припущення була очевидною [30, с. 50].

Поряд із цим, відомий циркуляр “Про іногородців та сепаратизм” від 20 січня 1910 р. націлів місцеві органи розшуку на тотальну боротьбу з українським національно-визвольним рухом та тими, хто робив спробу його очолити. У циркулярі стверджувалося, що “будь-яке об’єднання на ґрунті національних інтересів не відповідає російським державним інтересам”. Департамент поліції видав цілу низку аналітичних записок про необхідність переслідування членів українських національних партій [30, с. 55].

Так, наприклад, 30 квітня 1910 р. Особливий відділ Департаменту поліції направив начальникам ГЖУ та охоронних відділень таємний циркуляр, у якому йшлося про таке: “Надсилаючи при цьому отриману агентурними шляхами анкету, що надсилається газетою “Правда” – органом Українського союзу “Спілка”, який видається за кордоном, Департамент Поліції звертає Вашу увагу на можливість появи в місцевості, що ввірена Вашому нагляду, подібних анкет і просить Вас сповістити Департамент про відповіді, котрі місцеві революційні організації можуть надіслати редакції газети “Правда” до Відня” [33, арк. 31].

1 травня 1910 р. Департамент поліції надіслав таємну записку начальникам ГЖУ й охоронних відділень, у якій звертав їх увагу на стан функціонування в той час УСДРП та наказував у випадку появи в місцевостях, що були ввірені їхньому нагляду, організацій названої партії, вжити необхідних заходів до вияснення складу та обстеження діяльності цих організацій і їх своєчасної ліквідації [30, с. 54]. Щодо існування й діяльності УСДРП, то в записці досить точно вказувалося: “Здійснені урядом у кінці 1905 та в 1906 роках репресивні заходи для придушення революційного руху значною мірою відбилися, тим часом, на існуючій в Росії до епохи так званого “визвольного руху” Українській соціал-демократичній партії, і до 1908 р. ця партія нічим не виявляла своєї життєвості. Але вже в 1908 р. почали з’являтися ознаки, що вказували на бажання осіб, котрі раніш були членами названої партії, знайти шляхи відновлення останньої. Так, перш за все в студентських земляцтвах почали виникати Українські соціал-демократичні групи, члени яких зайнялись поновленням зв’язків; з другого боку, робітники, які залишилися на волі, узялись за відродження розбитих організацій. Результат цієї первинної роботи знайшов відображення в утворенні Організаційного комітету Української соціал-демократії вищих навчальних закладів Росії та Київської робітничої організації, котрі доручили своїм представникам створити “Партійну Раду” з метою з’ясування сил та висвітлення сучасного стану УСДРП” [33, арк. 35-36].

У записці також вказувалося і на тогочасний стан існування УСДРП та на ті проблеми, які вона вирішувала на початку 1910 р. “Таким чином, належить визнати, що на початок 1910 р. у середовищі Українських соціал-демократів стався розкол на ґрунті партійного відродження або відродження активних організацій та утворилися дві фракції (“Праця” і “Робітник”), котрі почали боротьбу за першість. Подібний стан примусив Центральний Комітет, що знаходиться в Києві, потурбуватися про скликання партійної конференції або з’їзду з метою усунення розбіжностей, що виникли”. Далі в записці йшлося про те, що в другій половині квітня 1910 р. з цього приводу відбулась нарада представників від партійних організацій та вказувалося на прийняті на ній відповідних рішень [33, арк. 37-37 зв.]. Як бачимо, жандарми досить детально були ознайомлені з усім, що відбувалося в партії на той час. Водночас з появою записки Департамент поліції наказав київській охоронці негайно виявити склад ЦК УСДРП для проведення арештів. Циркуляри про необхідність переслідування УСДРП були видані вже 14 і 27 травня, 14 листопада 1910 р. та 14 липня 1912 р. [30, с. 54].

Розглянемо для прикладу один із цих документів. Так, 14 листопада 1910 р. Особливий відділ Департаменту поліції надіслав начальникам ГЖУ та охоронних відділень новий таємний циркуляр, у якому сповіщав їх про те, що ЦК УСДРП, котрий за їхніми відомостями знаходився у Львові, надсилав анкетні листівки до Росії місцевим організаціям цієї партії, мотивуючи їх необхідністю знати, як відбувається пожвавлення діяльності в багатьох партійних групах, відомості про що нібито надходили в ЦК. Циркуляр закінчувався так: “Сповіщаючи про викладене в доповнення до циркуляру від 19 травня 1910 р., Департамент поліції звертає вашу увагу на можливість появи в місцевості, що ввірена Вашому нагляду, подібних анкет і просить Вас сповістити Департаменту про відповіді, які місцеві організації зазначеної партії можуть надіслати Центральному Комітетові” [33, арк. 38-38 зв.].

16 грудня 1910 р. Особливий відділ Департаменту поліції надіслав на місця жандармським керівникам черговий таємний циркуляр, у якому вказувалося, що Департаментом поліції отримані

відомості про те, що редакцією газети “Правда” – органом Українського союзу “Спілка” РСДРП – широко практикується спосіб надсилання номерів згадуваного видання з-за кордону в межі Росії за партійними адресами в особливих порожніх картонних трубках та портфелях-папках. Департамент поліції наказував ужити всіх належних від місцевого жандармського керівництва заходів для недопущення надсилання в Росію та поширення нелегальних видань цієї партії й звернути увагу на необхідне приладдя при здійсненні обшуків. Далі в додатку надавались схеми використання зазначених порожніх картонних трубок та портфелів-папок [33, арк. 39-40 зв.]. Разом з тим, циркуляр головного поліцейського відомства від 8 квітня 1911 р. повідомляв начальникам ГЖУ про ворожість партії “Російські націоналісти-соціалісти” до українських політичних партій, що фактично ставило першу під опіку місцевих жандармів [30, с. 55]. Таким чином, аморфне поняття “українофільство”, яке фігурувало в жандармських документах ще у 80-90-ті роки XIX ст., уже в період Першої російської революції і в подальшому змінилося достатньо чітким аналізом, здійснюваним як співробітниками Особливого відділу Департаменту поліції (“Схема розвитку українського політичного руху за 1819–1911 рр.”), так і місцевими органами політичного розшуку [26, с. 170].

Поряд з цим, деякі жандарми як на місцях, так і в Департаменті поліції неодноразово помилялись, плутаючись у програмних положеннях та назвах українських політичних партій і в розшифруванні їх скорочених назв. Так було, наприклад, при здійсненні київськими жандармами дізнання по справі так званої партії “Спілка” УСДРП, яке продовжувалося практично майже рік, починаючи з 18 серпня 1906 р., після розгрому в Києві редакції “Громадської думки”. Кажучи про існування цієї неіснуючої партії, вони об’єднали в її програмі програмні вимоги “Спілки”, УСДРП та УДРП. А “діячами” цієї “партії” вважались В. Винниченко, С. Єфремов, С. Завадський, Ю. Квасницький та ін. [34, арк. 79-79 зв.] Схожа ситуація мала місце і в 1909–1910 рр. Слідчий з найважливіших справ Ніжинського окружного суду розглядав справу відносно дворянки Н. Колоніус, котра мешкала в м. Глухові Чернігівської губернії, за її приналежність до УРП. 14 грудня 1909 р. він надіслав до Департаменту поліції свій запит стосовно відомостей про УРП, помилково розшифрувавши скорочену назву Української радикальної партії (УРП) як ... “Українська робітничка партія”. 16 січня 1910 р. Департамент поліції надіслав слідчому Ніжинського окружного суду таку відповідь: “Внаслідок подання від 14 грудня 1909 р. Департамент Поліції повідомляє, що відомостей про існування “Української робітничої партії” нема і що під цим найменуванням існує, мабуть, якась місцева організація “Українського союзу “Спілка”, котрий у 1906 р. прийняв цілком програму РСДРП та увійшов до останньої на автономних засадах. Копії програми РСДРП та “Повідомлення” Українського союзу “Спілки” і “Південного провінційного бюро” від 20 серпня 1906 р., що при цьому надсилаються, підлягають, якщо в них не буде потреби, поверненню до Департаменту Поліції” [35, арк. 59-59 зв.].

Незважаючи на все це, циркуляри з Департаменту поліції місцевим жандармам, в яких вказувалося на необхідність активної протидії з їхнього боку діяльності українських політичних партій, продовжували надходити і надалі. Так, наприклад, 1 грудня 1911 р. Особливий відділ Департаменту поліції надіслав начальнику Південно-Західного районного охоронного відділення повідомлення, в якому сповіщалося про те, що за отриманими відомостями “в Південно-Західних губерніях на сьогодні спостерігається так званий українсько-мазепинський рух, котрий, спираючись на галицько-австрійську базу, зростає, поширюється по всій Малоросії та набуває загрозливих розмірів...”. У зв’язку з цим Департамент поліції наказував надати в його розпорядження докладні свідчення про названий ним рух [36, арк. 3]. 7 грудня 1911 р. начальник цього районного охоронного відділення надіслав подібні розпорядження начальникам ГЖУ у підвідомчому йому районі – Київській, Полтавській, Волинській та Подільській губерніях [36, арк. 4]. А 8 грудня 1911 р. подібні повідомлення надійшли начальникам ГЖУ всіх українських губерній з Департаменту поліції з подібним наказом [33, арк. 50; 37, арк. 25].

Наведемо інший приклад. 22 червня 1912 р. Департамент поліції надіслав начальникам ГЖУ в малоросійських губерніях циркуляр, у якому повідомлялось про бажання членів “Спілки” видати відозви “малоросійською мовою” за підписом “Провінційне бюро Української соціал-демократичної “Спілки” під назвою “Більшої платні”, “До всіх сільськогосподарських робітників”. Сутність цих відозв полягала в тому, що всі сільськогосподарські працівники повинні скористатись моментом збирання врожаю та висунути економічні вимоги поміщикам і багатим мужикам. Якщо ці їх вимоги стосовно збільшення платні та ін. будуть відкинуті роботодавцями, то вони повинні відмовлятися збирати врожай, об’єднуватися в організації, створювати по селах таємні селянські союзи, обирати таємні комітети та страйкувати. Закінчувався циркуляр так: “Департамент поліції просить зве-

рнути серйозну увагу на відродження революційного руху серед селян та пропонує застосувати всі заходи до з'ясування організаторів страйків сільськогосподарських робітників, що передбачені, також і розповсюдників серед них злочинних відозв, не допускаючи розвитку пропаганди, для чого належить ліквідувати означених агітаторів та пропагандистів негайно після їх виявлення" [33, арк. 61-62; 37, арк. 35-36].

Загалом слід зауважити, що активізація з початком десятих років ХХ ст. діяльності революційних організацій (а фактично відновлення їх, здавалося, з небуття) застала зненацька політичну поліцію царизму. Це визнавалося і в записці Департаменту поліції (1912 р.): "Результатом... інтенсивної діяльності керованих Департаментом Поліції розшукових органів... став розгром революційних організацій, причому багато їхніх діячів або понесли покарання за судом, або в адміністративному порядку. Таким чином, утворилося видиме "затишшя" у революційній діяльності. Таке затишшя, однак, закінчується, про що свідчать останні повідомлення, які надходять до Департаменту Поліції". Далі йдеться про "занепад" політичного розшуку в період "затишшя", який, на думку Департаменту, слід рішуче подолати в умовах боротьби з "революційним рухом", що відроджувався для свого подальшого розвитку [26, с. 169].

До того ж практика постійних ліквідацій членів українських політичних партій і організацій та їх прихильників доповнювалась директивами Департаменту поліції про необхідність масового укорінення місцевими жандармами своєї агентури в ряди цих партій.

У зв'язку з прихованою підготовкою до Першої світової війни, яку здійснювала Росія, у планах якої Україні відводилася важлива геополітична роль, охоронні органи, як свідчать факти, розгорнули справжнє полювання за так званим "мазепинством" та "австрофільськими намірами". Так, з'являється ціла низка об'їзників Департаменту поліції, що спрямовували місцеві органи розшуку на боротьбу з "воєнно-шпигунською діяльністю" (від 18 та 25 грудня 1910 р., 4 листопада 1911 р. тощо). Департамент поліції забив також на сполох, повідомляючи про спільну "відозву" українських соціал-демократичних партій Росії та Австрії на XIII Соціалістичному конгресі в Базелі 1912 р., про зустріч на початку 1914 р. діяча "Спілки" М. Меленевського з міністром внутрішніх справ Туреччини "для створення за допомогою "Спілки" незалежної України" тощо [30, с. 55, 58, 59].

18 січня 1914 р. ним на місця було надіслано циркуляр, у якому від начальників жандармських управлінь так званих "малоросійських губерній" вимагалось негайно надати до столиці керівництву Департаменту докладну інформацію про розвиток українського національно-визвольного руху, а також про ті політичні сили, що його очолювали [38, арк. 1].

Підводячи підсумок, треба зазначити, що наведені вище приклади діяльності Департаменту поліції по керівництву ним діями жандармів на місцях стосовно діяльності представників та прихильників українських політичних партій Наддніпрянщини у зазначений період є найбільш типовими і становлять лише незначну частину всієї кількості подібних вказівок. Разом з тим, наведені матеріали лише певною мірою висвітлюють та доповнюють ставлення вищої поліцейської інституції самодержавства до так званого "українства" в Російській імперії та всього, що з ним було пов'язане. А це у свою чергу потребує і надалі подальшого значно глибшого вивчення та висвітлення дій цього владного органу по керівництву місцевими жандармськими підрозділами в Україні в їх боротьбі проти діяльності вищеназваних партій у наступні роки початку ХХ ст.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Шморгун П. М. Національно-визвольний рух на Україні на початку ХХ ст. // Наукові праці з питань політичної історії: зб. наук. праць / наук. ред. Горшков В. П. та ін. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1992. – Вип. 173.
2. Курас І. Ф. Перший речник новітнього українського самостійництва (Микола Міхновський) // Історія України. – 2000. – № 6.
3. Лавров Ю. П. Про ідейні й організаційні засади Союзу визволення України // Український історичний журнал. – 1996. – № 6.
4. Лавров Ю. П. Виникнення і діяльність українських політичних партій // «Українське питання» в Російській імперії (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): у 3 ч. / відп. ред. В. Г. Сарбей. – К.: Ін-т історії України НАН України, 1999. – Ч. 2.
5. Борисенко В. Й. До питання про Революційну Українську Партію // Наукові праці з питань політичної історії: зб. наук. праць. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1991. – Вип. 169.
6. Козицький М. Ю., Поліщук О. В. Національно-політична думка на Україні (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) // Наук. праці з питань політичної історії: зб. наук. праць. – К.: Вид-во Київ. ун-ту,

1992. – Вип. 17.
7. Голобуцький О. Український політичний рух на Наддніпрянщині кінця XIX – початку XX століття. – К.: Смолоскип, 1996.
 8. Колесник В. Ф., Рафальський О. О., Тимошенко О. П. Шляхом національного відродження: національне питання в програмах та діяльності українських партій Наддніпрянщини. 1900-1907. – К.: Стилос, 1998.
 9. Турченко Ф. Г. Микола Міхновський: Життя і Слово. – К.: Генеза, 2006.
 10. Головченко В. І. Від “Самостійної України” до Союзу визволення України: нариси з історії української соціал-демократії початку XX ст. – Х.: Майдан, 1996.
 11. Бевз Т. А. Партія національних інтересів і соціальних перспектив (політична історія УПСР). – К.: ШІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008.
 12. Калмакан І. К., Бриндак О. Б. Виникнення та еволюція національної партійної системи в Україні в XX столітті. – Одеса: Астропринт, 1997.
 13. Павко А. І. Повчальний досвід вітчизняної історії: політичні партії і організації у громадському житті України модерної доби. – К.: Плеяди, 2002.
 14. Наумов С. О. Український політичний рух на Лівобережжі (90-і рр. XIX ст. – лютий 1917 р.). – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2006.
 15. Стрілець В. В. Українська радикально-демократична партія: витоки, ідеологія, організація, діяльність (кінець XIX століття – 1939 рік). – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2002.
 16. Голуб А. І. Європейські обрії української соціал-демократії (кінець XIX – перша половина XX ст.). – Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 1998.
 17. Ветров Р. І., Донченко С. П. Політичні партії України в першій чверті XX століття (1900-1925 рр.). – Дніпропетровськ – Дніпродзержинськ: Вид-во “Поліграфіст”, 2001.
 18. Світленко С. І. Національне питання в програмах українських політичних партій початку XX ст. // Українське питання в Російській імперії та Радянському Союзі (XVIII – перша половина XX ст.) / за загл. ред. В. В. Іваненка. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 1998.
 19. Висоцький О. Ю. Українські національні партії початку XX століття: соціалістичний сегмент (УСДРП та УПСР в компаративістському вивченні). – Дніпропетровськ: ДДФЕІ, 2001.
 20. Донченко С. П. Ліберальні партії України (1900-1919 рр.). – Дніпродзержинськ: Видавничий відділ ДДТУ, 2004.
 21. Овсієнко О. Ф. Крах зубатовщини на Україні. – К.: Наук. думка, 1987.
 22. Овсієнко А. Ф. Кульминация первой российской революции на Украине и жандармско-полицейские органы // Первая российская революция 1905-1907 гг. в свете нового исторического мышления. – Горловка, 1990. – Т. 2.
 23. Щербак М. Г. Царська охранка у боротьбі проти революційного руху на Україні // Український історичний журнал. – 1990. – № 2.
 24. Щербак М., Овсієнко О. Жандармсько-полицейські органи на Україні на початку XX ст. та основні напрями їх діяльності // Вісник Київського університету. – 1992. – № 5.
 25. Ярмыш А. Н. Наблюдать неотступно... Административно-полицейский аппарат царизма и органы политического сыска в Украине в конце XIX – начале XX веков. – К.: Юринформ, 1992.
 26. Ярмыш О. Н. Каральный аппарат самодержавства в Украине в конце XIX – на початку XX ст. – Х.: Консум, 2001.
 27. Чайковський А. С., Щербак М. Г. За законом і над законом: З історії адм. органів і поліц.-жандарм. системи в Україні (IX – початок XX ст.). – К.: Україна, 1996.
 28. Ченцов В. Політичний розшук у царській Росії. Жандармерія і охранка // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2001. – № 2 (17).
 29. Щербак Н. О. Національне питання в політиці царизму у Правобережній Україні (кінець XVIII – початок XX століття). – К.: ПЦ “Ризографіка”, 2005.
 30. Овсієнко О. Ф. Каральні органи царизму // “Українське питання” в Російській імперії (кінець XIX – початок XX ст.). – К.: Ін-т історії України НАН України, 1999. – Ч. 3.
 31. Стромиліук Л. В. Боротьба таємної поліції Російської імперії проти українських політичних партій (1900 – 1914 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук. 07.00.01. – К., 2007.
 32. Центральний державний історичний архів у м. Києві. – Ф. 276. – Оп. 1. – Спр. 227.
 33. Там само. – Ф. 274. – Оп. 1. – Спр. 2033.
 34. Там само. – Ф. 318. – Оп. 1. – Т. 2. – Спр. 1717.

35. Там само. – Спр. 2164.
 36. Там само. – Ф. 276. – Оп. 1. – Спр. 414.
 37. Там само. – Ф. 705. – Оп. 2. – Спр. 106.
 38. Там само. – Ф. 320. – Оп. 1. – Спр. 1382.

SUMMARY

It is shown the leading place and role of the Police Department in leadership of gendarmerie subdivisions in Ukraine in their struggle with the activity of representatives and supporters of Ukrainian political parties of Naddniprianschina during the years of Stolipin reaction and new revolutionary rise.

В. В. ЯЦУРА

СВІТОГЛЯДНА СОНЯЧНА СИСТЕМА АРІЇВ-ТРИПІЛЬЦІВ-ПРАУКРАЇНЦІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ В ПРАДАВНІЙ ДЕРЖАВІ АРАТТА

Передумови формування сонячного світогляду аріїв-трипільців-праукраїнців.

Лев Силенко у своїй відомій праці „Мага Віра” пише, що в усьому світі устійнене „табу” про народ, який не має своєї культури, своєї духовності, своєї історії, не може звати себе вартісним народом, а лише менше вартісним. Це означає, що у такого народу немає здібностей творити свої рідні культурні і духовні цінності, бо в нього не розвинена уява, у нього немає винахідливості. Такий народ бере чужу культуру, релігію, цурається самобутніх духовних цінностей. Греки, латини, німці, євреї та московитяни – зауважує Л. Силенко – переконують весь світ, що тільки вони прищепили українцям духовність, культуру, релігію, цивілізацію, організованість, красу, етику [14, 115-116].

Німецький історик Август Шлецер пише, що малороси (українці) не здібні самостійно думати і жити тому, що в них немає стародавньої історії, стародавньої культури. Греки (візантійці) цивілізували їх, започаткували їм історію, поробили їх культурними людьми.

Між тим, дані японських психологів, які вивчали ще у 20-30 рр. „розумову силу українців” свідчить, що інтелект українців у 1,5 рази перевищує середній інтелект японців, китайців, німців. Якщо поліпшити їх виховання, зміцнити їхні внутрішньо національні зв'язки, вони пануватимуть над іншими народами [9, 25].

У Біблії мова йде про Праукраїну як про ключовий чи головний етнос, етапи формування якого символізують ступені розвитку білої раси людей, тобто європейської цивілізації. З цього приводу апостол Петро у своєму соборному посланні до вибраних розсіяних переселенців у Понту, Галатії, Каппадокії, Азії і Вігінії писав: „Ви ж – вибраний рід, царське священство, святий народ, обновлений народ, щоб звіщати чесноти того, що з темряви вас покликав до Його подиву, гідного світла. Ви, що колись були не народом, нині є божим народом, ви, що не помилювані, нині ж були помилювані. Проводьте ваше життя гарно між народами, щоб за те, за що вас обмовляють, як злочинців, побачивши добрі діла, прославили Бога в день відвідин” [1, 9-12, 927].

В цих євангельських словах апостола Петра дуже чітко і ємко окреслено вселенську місію Руси-України, її справжню велич та історичну роль. А тому сміхотворною є концепція „неісторичної” нації, яку нав'язали нам західні горе-вчені і до цього часу сповідують її московські шовіністи різних мастей та їхні апологети.

Окупанти добре знають, щоб поневолити націю і навчити її покійно жити у неволі, треба відібрати в неї її правдиву історію і написати фальшиву, впокорюючу. Поневолена нація, вихована на фальшивій історії, не буде знати, хто вона, хто поневолив і чому? Такий народ буде сотні, десятки сотень років безуспішно боротися за волю, за свою державу і не зможе її здобути. Той, хто знає своє минуле, хто є сам собою, перед ним відчинені двері світлого майбутнього.

Археологія науково обґрунтувала проживання людини на землі близько 2 млн. років, а у Східній Європі, з якої беруть свій відлік українці, близько 1 млн. років. Найдавніша пам'ятка цієї епохи – розкопана археологами стоянка людини біля с. Королеве на Закарпатті. Виявлено 11 культурних шарів, найдавнішому з них – мільйон років. Число знахідок кам'яних виробів тут досягло 100 тис. В Україні знайдено в 1946 р. одну стоянку шеленської людини у Луці Врублевецькій над Дністром близько Кам'янець-Подільського, що жила там 300 тис. років тому. З часів ашельської епохи досліджено 30 стоянок поселень, досліджено 80 стоянок людини мустьєрської епохи (150-40 тис. років тому). Пізній палеоліт (40-10 тис. років тому) охоплює оріньяцьку (40-20 тис. років